

ZONDAG 30

Van het Heilig Avondmaal en de gerechtigheid

Psalm 111 : 1en2
Lezen: Hebreënm13
Psalm 48 : 1en4
Psalm 93 : 4
Psalm 72 : 8

Geliefden, wij willen thans het Woord des Heeren aan u prediken naar Zondag 30 van onze Heidelbergse Catechismus de vragen 80, 81 en 82.

Vraag 80: Welk onderscheid is er tussen het Avondmaal des Heeren en de Paapse Mis?

Antwoord: Het Avondmaal des Heeren betuigt ons, dat wij volkomen vergeving van al onze zonden hebben door de enige offerande van Jezus Christus, Die Hijzelf eenmaal aan het kruis volbracht heeft, en dat wij door de Heilige Geest Christus worden ingelijfd, Die nu naar Zijn menselijke natuur niet op de aarde, maar in den hemel is, ter rechterhand Gods Zijns Vaders, en daar van ons wil aangebeden zijn. Maar de Mis leert dat de levenden en de doden niet door het lijden van Christus vergeving der zonden hebben, tenzij dat Christus nog dagelijks voor hen van de Mispriesters geofferd worde, en dat Christus lichamenlijk onder de gestalte des broods en wijns is, en daarom ook daarin moet aangebeden worden; en alzo is de Mis in den grond anders niet, dan een verloochening der enige offerande en des lijdens van Jezus Christus, en een vervloekte afgoderij.

Vraag 81: Voor wie is het Avondmaal des Heeren ingesteld?

Antwoord: Voor degenen, die zichzelf vanwege hun zonden mishagen, en nochtans vertrouwen, dat deze hun om Christus' wil vergeven zijn, en dat ook de overblijvende zwakheid met Zijn lijden en sterven bedekt is; die ook begeren, hoe langer hoe meer hun geloof te sterken en hun leven te beteren. Maar de hypocrieten en die zich niet met waren harte tot God bekeren, die eten en drinken zichzelf een oordeel.

Vraag 82: Zal men ook diegenen tot dit Avondmaal laten komen, die zich met hun belijdenis en hun leven als ongelovige en goddeloze mensen aanstellen?

Antwoord: Neen; want alzo wordt het verbond Gods ontheilgd, en Zijn toorn over de ganse gemeente verwekt. Daarom is de Christelijke Kerk

schuldig, naar de ordening van Christus en van Zijn Apostelen, zulken, totdat zij betering huns levens bewijzen, door de Sleutelen des hemelrijks uit te sluiten.

Deze Zondag spreekt ons:

1. Van het Avondmaal en zijn gerechtigheid
2. De verwerping van de eigengerechtigheid
3. De uitsluiting van de ongerechtigheid

Deze vraag 80 is al dikwijls tegen geworpen, dat hij oorspronkelijk niet bij de catechismus hoorde. In de eerste uitgave komt deze vraag niet voor. In de tweede uitgave komt deze vraag zeer beperkt voor en in de derde uitgave vinden wij hem, zoals wij hem nu kennen en zijn daar ook bijgekomen de laatste woorden, die voor velen ergerlijk zijn, namelijk: "en een vervloekte afgoderij". Waarom hebben onze vaders deze bitse woorden gebruikt over de Mis, daar er toch zoveel dwalingen zijn in de roomse kerk, die met deze woorden niet worden aangeduid? Waarom hier op zo'n onbarmhartige wijze? Ach, het was geen lust tot schelden, maar het was noodzaak. Het concilie van Trente had immers, al degenen verdoemd, die niet geloven dat brood en wijn veranderen in het lichaam en bloed van Jezus Christus. Mochten dan de hervormers, zonder meer hier het zwijgen aan toedoen? Zouden ze dan de zwakgelovigen niet te zeer hebben laten liggen, indien ze geen sterke weerstand tegen Trente geboden hadden, daar Trente vervloekte al degenen, die hun hoop stelden op Jezus Christus alleen, en die Hem alleen "door het geloof" kenden en niet meer door "aanschouwen en proeven en smaken". Dan was het nodig, dat onze vaders van de Paapse Mis zeiden, dat het een vervloekte afgoderij is. Toch bemerken we, dat zij dit met leedwezen hebben gedaan. Ze hebben het gedaan, zoals Jeremia, met innerlijke benauwdheid van hun hart, ziende de ondergang van dat grote roomse rijk. Zij zagen, hoe de mensen daar in hun afgoderij steeds verder gingen en van de enige offerande van Jezus Christus vervreemd werden. Zij hebben er ook wat tegenover gesteld. Zij hebben niet enkel de Mis afgewezen, ze hebben gezegd: Dat is het nièt, die is vervloekt, maar even krachtig hebben ze gezegd: Dit is het wèl.

Luister maar, in vraag en antwoord 80. Wat onderscheid is er in het Avondmaal des Heeren en de Paapse Mis? Dan begint de catechismus al - positief - met te zeggen, wat het Avondmaal is en niet met te zeggen, wat de Mis - niet of wel - is. Eerst dus positief, het Avondmaal des Heeren betuigt ons enz. Hier stelt hij dus het onderscheid tussen het Avondmaal des Heeren en de Paapse Mis. Dat woord Paapse Mis is geen scheldwoord. Het klinkt zo wel in onze oren, maar dat is het niet. In de dagen, dat de catechismus werd opgesteld, werden de roomsen "papen" genoemd. Niet als een scheldwoord, maar omdat zij de paus volgden. Paapse Mis is afgeleid van "Pauselijke Mis".

Paus betekent niet anders dan papa en vandaar, de pauselijke of Paapse Mis. Op zichzelf dus geen krenkende uitdrukking. Ze hebben hiermee het onderscheid willen aanduiden tussen het Avondmaal des Heeren en hetgeen de Mis in werkelijkheid is, namelijk een pauselijke Mis, een instelling door Rome's papa.

Het woord Mis is weer afgeleid van een uitdrukking, die gebruikt werd in de eerste eeuwen. Eigenlijk niet in de allereerste eeuwen, maar in de vierde en vijfde eeuw van de christelijke kerk. Toen werden met een bepaald woord, degenen die opgeleid werden, weggezonden, wanneer de gemeente des Heeren het Avondmaal ging vieren. Van dat woord wegzending is het woord "Mis" afgeleid. Later noemde men dus die plechtigheid met dat woord, dat eigenlijk gericht was tot degenen, die dat Avondmaal niet mochten bijwonen. Nu, wat de Mis eigenlijk betekent. De Mis is een "onbloedige offerande" van het lichaam en bloed van Jezus Christus, onder de gedaante van brood en wijn. Wanneer de Mispriester de woorden spreekt: Dit is mijn lichaam, dan, zo zegt Rome, maakt het schepsel zijn schepper. Dan formeert de priester, doordat hij deze woorden spreekt, God Zelf. Voorwaar, zelfs door heidenen een vreemde godsdienst genoemd: Het schepsel formeert de schepper.

Nu, in onze 80e vraag en antwoord, wordt het onderscheid duidelijk aangetoond tussen de Paapse Mis en het Avondmaal des Heeren. Het Avondmaal des Heeren betuigt ons, dat wij volkomen vergeving van al onze zonden hebben door de enige offerande van Jezus Christus.

Maar de Mis leert, dat de levenden en doden, nièt door het lijden van Christus vergeving der zonden hebben, tènzij dat Christus nog dagelijks voor hen van de Mispriester geofferd wordt. Hier hebben we dus het onderscheid.

Het Avondmaal zegt: wij hebben volkomen vergeving van al onze zonden, doordat we ons vertrouwen stellen op de enige offerande, die door Jezus Christus aan het kruis volbracht is. Zonder iets van ons toe te doen; zonder dat we daar de priester voor nodig hebben. Ja, zelfs zonder dat we daar zelf iets toe kunnen bijbrengen, zelfs geen gebeden, zelfs geen verbroken hart. Wij komen - als een naakte zondaar - voor God te staan en dan stellen we ons betrouwen op het offer, dat Jezus eenmaal aan het kruis gebracht heeft. En dan betuigt het Avondmaal ons, dat wij door de Heilige Geest Christus worden ingelijfd. Door het geloof alleen, zo menigmaal de ziel aan dat offer aan het kruis gedenkt. Dat leert de Mis niet. De Mis zegt, dat niemand kan zalig worden door enkel zijn betrouwen te stellen op Jezus Christus. De levenden, ja zelfs de doden zijn niet zalig, tenzij dat Christus nog dagelijks voor hen van de Mispriester geofferd wordt. Dus elke dag opnieuw, zegt de roomse kerk, moet de priester Christus offeren. Dat noemen ze het offer der toepassing. Hier scheiden de wegen. Wij zeggen: Alleen op Christus' gerechtigheid steunen wij, op dat eenmalige offer. En Rome zegt: Neen, dan kun je nooit zalig worden; dagelijks moet het geofferd worden, niet alleen voor degenen, die leven, maar ook voor hen, die gestorven zijn. O, wat een troosteloze leer. Denk toch eens in, indien dat waar zou zijn, dan zouden onze

bekommerde zielen ten eeuwige dage geschud worden. Dan zouden we zelfs nog moeten vrezen, dat we na een leven van strijd en moeite, nog het vriendelijk aangezicht Gods niet mogen ontmoeten. Dan zou de belofte van God niet waar zijn, die spreekt: Heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn.

Zouden we dan nog verlangen naar het einde, naar de wederkomst van Jezus Christus? Wat zouden we dan nog verlangen om het lichaam der zonden en des doods af te mogen leggen, om bij Jezus te mogen zijn zonder zonden, indien dit onze troost niet was, dat we van stonde aan tot God zouden worden genomen? Wat een troosteloze leer. Wat voor troost kunnen we hebben, wanneer onze geliefden in Christus ontslapen zijn, als we met de gedachte rond moesten lopen, nu zijn ze in het louteringsvuur en nu moeten eindeloze Missen worden opgedragen, om ook onze geliefden bij Christus te krijgen? Het ontnemt alle troost aan de kerk van Christus. Het woelt de fundamenten van onze waarachtige verwachting los en het slaat de beloften Gods stuk, die Hij ons gegeven heeft, dat we van stonde aan bij Hem zullen zijn.

Er is nog meer onderscheid tussen het Avondmaal en de Mis. Want, zo vervolgt de onderwijzer: En dat we door de Heilige Geest Christus worden ingelijfd, Die naar Zijn menselijke natuur niet op de aarde, maar in de hemel is. Maar de Mis zegt: dat Christus lichamelijk onder de gestalte van het brood en van de wijn is. *Dat is dus het tweede onderscheid.* Wij zeggen: Christus is boven, naar Zijn menselijke natuur, dat is onze troost, dat we ons vlees boven hebben. Het Hoofd is boven. Hij heeft het Zelf gezegd, dat Hij ons, Zijn lichaam, tot het Hoofd, tot Hem in de hemel zal optrekken. Neen, zegt Rome, Christus is nog hier op de aarde. Hij is nog hier met Zijn menselijke natuur. Telkens, als dat brood en die wijn gezegend worden, dan veranderen die in het lichaam en bloed van Jezus Christus. En dan krijgen wij gemeenschap, doordat we met onze mond Zijn vlees eten en Zijn bloed drinken. Deze hele godsdienst is zinlijk. Rome wil iets zien. Ze stellen dan ook de zekerheid van hun zaligheid in het "geloof in de kerk". Ze hebben iets tastelijks nodig. Ze moeten dat stukje proeven, ze moeten die ouwel proeven. De wijn mogen ze niet smaken, dat doet de priester voor hen. Maar als ze die ouwel proeven, hebben ze zich daarin te verzekeren en verzekerd te houden, dat, zo waarachtig als nu die ouwel door hun mond in hun maag komt en zo met hun lichaam verenigd wordt, dat nu ook zo waarachtig Jezus Christus met hen verenigd wordt. Dus al leeft iemand nog zo goddeloos, al heeft iemand een hart, dat brandt tegen God, als hij die Mis maar gebruikt op de bestemde tijd en hij laat niet in het openbaar merken, dat hij goddeloos leeft, dan is het voor Rome's kerk genoeg. Die houdt hem voor een waar gelovige.

Wij worden door de *Heilige Geest* Christus ingelijfd, zegt de onderwijzer, dat is een veel hechtere verbintenis. Wij worden door God zelf met God verenigd. De Heilige Geest komt in ons wonen en kiest ons tot Zijn tempel. Hij maakt ons net zo rijk als Jezus, zodat we één zijn met Hem. Dat is onze troost, dat we door de Heilige Geest van dag tot dag vernieuwd worden, maar niet, wanneer we dat stukje brood met onze mond smaken en dat teugje wijn met

onze tong proeven.

Dan is er nog een derde onderscheid. Het Avondmaal betuigt dus dat Christus in de hemel is, aan de rechterhand van Zijn Vader en daar van ons aanbeden wil zijn. Maar de Mis leert, dat Christus' gestalte lichamenlijk in het brood en wijn is en daarom daarin wil aanbeden worden. Wij zeggen, wij aanbidden Christus, Die in de hemel is aan de rechterhand van de Vader en wij heffen onze harten op uit het aards gedruis tot Hem, Die boven de wolken woont. De roomse Mis leert: Men aanbidt de ouwel, men aanbidt de wijn, want dat is het lichaam en bloed. Daarom is het ook zo erg. Daarom hebben onze vaders gezegd: Alzo is de Mis in den grond anders niet, dan een verlooening van de enige offerande en van het lijden van Jezus Christus en een vervloekte afgoderij.

De arme zielen, van die hulpeloze roomse schapen, worden afgetrokken van de ware grond der zaligheid en moeten hun betrouwen stellen op het lichamenlijk smaken van een stukje ouwel. Dat is juist het ergerlijke wat hier achter zit. Het gaat er niet om, dat we met zulke woorden zondermeer, onbarmhartig Rome's kerk te lijf zouden gaan . Als het goed ligt in ons hart, dan hebben we innerlijk mededogen. Smytegelt zegt: We kunnen beter voor hen bidden, dan op hen schelden. Waarlijk, zo is het ook, we moeten medelijden hebben met die arme schapen, die met hopen verloren gaan, omdat ze hun betrouwen stellen op een stukje brood, op iets, dat we zien en tasten kunnen, zonder ooit zich met hun hart op God te hebben verlaten, zonder hun zielen ooit aan Hem te hebben overgegeven.

Ja, de onderwijzer tast nog dieper. Hij zegt het niet alleen, omdat hij smart heeft, omdat er zoveel duizenden verloren gaan, maar hij zegt: het komt de eer van mijn Jezus te na. Het is een beroving van Zijn eer, een aantasting, een verlooening, een metterdaad verlooening van de enige offerande en van het lijden van Jezus Christus. Als er nu één teer plekje is in het hart van Gods kind, dan is het dit, dat het lijden van Jezus Christus metterdaad verlooend zou worden; dat de offerande die Hij eenmaal aan het kruis gebracht heeft; dat Zijn bitter lijden en sterven voorbij gezien zou worden. Dan kàn ik niet anders, dan uitroepen: Het is een vervloekte afgoderij! Keer toch weder tot de ware zin van het Heilig Avondmaal, zoals Jezus het ingesteld heeft.

Verder vraagt de onderwijzer in vraag 81: Voor wie is het Avondmaal des Heeren ingesteld. Dit is de zelfbeproeving. Straks in vraag en antwoord 82 gaat het over de kerk: wat heeft de gemeente des Heeren te doen? Wie heeft zij te weren van de dis des verbonds? Maar eerst gaat het over, wat ik te doen heb. Ik heb me te stellen onder de tucht van Gods woord. Ik heb mezelf te beproeven. Neen, dat kan de dominee niet, dat kan geen ouderling, dat kan het liefste kind van God niet. Een ieder beproeve zichzelf. We kunnen nooit ten volle weten, wat er in het hart van onze naaste is. O, daar is al wat in misgetast; mensen die aangezien werden als eikebomen der gerechtigheid, die in hun zonden gestorven zijn. Soms hebben zij zichzelf van het leven beroofd. Anderzijds zijn er al wat door ons weggeduwd, die in hun dood getuigenis

hebben gegeven, dat ze met een ware hoop op God gehoopt hebben. Daarom is het zo gevaarlijk om anderen te oordelen. Ook Christus heeft gezegd: Aan de vruchten zult ge hen kennen. Maar de staat des harten heeft Hij in Zijn eigen hand gehouden en heeft tot een ieder van ons gezegd: Beproof uzelf. Het is een persoonlijke zaak. Welnu, Christus heeft deze spijze - alleen voor Zijn gelovigen - verordineerd. Alle gelovigen, zonder onderscheid, worden opgeroepen, met klem opgeroepen om aan de dis des Heeren te verschijnen. Wie zijn dat? Dat zijn degenen, die zichzelf vanwege hun zonden mishagen en nochtans vertrouwen dat deze hun om Christus' wil vergeven zijn en dat ook de overblijvende zwakheid met Zijn lijden en sterven bedekt is. Die ook begeren hoe langer hoe meer hun geloof te sterken en hun leven te beteren. Hier heb je dus de drie stukken, ellende, verlossing en dankbaarheid.

In de eerste plaats moet er dus een mishagen zijn van zichzelf. Ja, dat is een belofte van het genade verbond. Ik zal maken, dat zij een mishagen, een walg hebben van zichzelf. Hoe komen we nu aan een mishagen van onszelf? Ach, dat is heel eenvoudig. Als God met Zijn licht de duisternis van ons hart bestraalt en de Heere zegt: Kijk, dit ben Ik nu en dat zijt gij, dan gaan we onszelf verfoeien voor het aangezicht van die heilige, liefderijke, vlekkeloze en barmhartige God. Dan krijgen we een mishagen aan onszelf en dan verfoeien we ons, vanwege onze zonden. Hier staat niet, dat we een mishagen moeten hebben *in onze zonden alleen*. Ja, dat moet ook, maar er zijn veel mensen, die een mishagen hebben in de zonden, die de zonden op zichzelf lelijk vinden; die ook nog wel smart hebben over begane zonden, maar die nooit tot de wortel komen, die nooit *zichzelf* gaan mishagen, omdat ze niet tot de bron worden geleid. Dit is nu het werk van de Heilige Geest. De Heilige Geest laat ons niet alleen zien, dat we eens gestolen hebben of gelogen of wat dan ook, maar de Heilige Geest brengt ons bij de wortel, de verdorven wortel van ons bestaan. Namelijk het "zondaar zijn". *Ik ben zondaar en daarom zondig ik*. Dan gaat het niet in de eerste plaats over de diefstal of die leugen, maar dan zegt men: Heere: ik ben in zonde en ongerechtigheid geboren. De wortel deugt niet. Ook al zit ik in m'n Bijbel te lezen, dan heb ik nog een mishagen aan mezelf, want ik kan niet beantwoorden aan Uw goddelijke wet en Uw heilig recht. Zie, dat gaat God nu Zijn kinderen leren en daarin gaan we dan ook wanhopen, om onszelf nog te kunnen verbeteren.

Ik weet wel, dat leert de Heere ook niet op één dag, ik doe maar een enkele greep om des tijds wil; hier brengt toch de Heilige Geest vroeg of laat al Gods kinderen, dat ze zich niet meer op kunnen knappen, dat ze geen hoop meer hebben, om zich nog iets te verbeteren. Dan zeggen ze: Heere, ik ben helemaal bedorven en bederf het altijd weer opnieuw. Ik durf zelfs niets meer te beloven, want al mijn beloften lopen op zonden uit. Hoe meer ik beloof, hoe meer ik struikel. Dat is aan de ene zijde een smartelijke ervaring, aan de andere zijde is het toch een stap op de weg des levens. Het is toch een rijke ervaring, want hier laat de Heere Zijn kinderen niet. Nee, die zichzelf vanwege hun zonde mishagen, die krijgen ook van God een vertrouwen, dat

deze hun om Christus' wil vergeven zijn. Merkt u wel, dat onze vaderen het één van het ander niet gescheiden hebben. Ze hebben niet gezegd: Eerst een mishagen aan jezelf en dan later het vertrouwen. Nee, ze hebben het onlosmakelijk aan elkaar verbonden, want daar kan nooit een echt mishagen zijn van onszelf voor God, als we geen vertrouwen hebben, dat God ons onze zonden vergeeft. Laat dat maar eens even op u in werken.

Er kan wel een mishagen aan onszelf zijn, zoals Saul en Judas en Kaïn zichzelf mishagden, met groot geschreeuw over hun zonden, maar het echte tedere, kinderlijke mishagen van onszelf, is nooit af te scheiden van het feit, dat deze hun om Christus' wil vergeven zijn. Want, die tot God komt moet geloven, dat Hij is, en een Beloner is van degenen, die Hem zoeken. Nooit zal één ziel voor God buigen zonder vertrouwen dat God een God is, die de zonden vergeeft. Denk hier maar goed aan. Want dit is juist het kenmerkend onderscheid tussen de hypocriet en de oprechte. Want een geveinsde kan wel bitterlijk klagen over zijn zonden, maar heeft nooit een echt vertrouwen, dat God hem zijn zonden vergeven zal. Want juist die goedertierenheden Gods, dat vertrouwen, dat God mij mijn zonden vergeeft, dat doet me buigen in evangelische verootmoediging voor God. Dat doet me dieper in het stof kruipen, waar God me hebben wil. Dat doet me mijn zonden nog hartelijker belijden en mijn hart nog meer openleggen voor de Heere. Dan ga ik al mijn dwaasheid aan God belijden en dan belijd ik, dat ik waardig ben om voor eeuwig verstoten te worden, *nochtans hoop ik*, dat Hij mij in genade zal aannemen en dat de zonden om Christus' wil vergeven zijn. Wat zeggen we het dikwijls en wat denken we er weinig bij na. We leren onze kinderen al bidden "om Jezus' wil" en we bidden zelf ook zo dikwijls te pas en te onpas: Heere doe dit of doe dat, om Jezus' wil of om Christus' wil. Dat houdt wat in, dat is een rijk geladen woord "om Christus' " wil. Dat wil zeggen: Heere, ik heb er geen recht op, U kunt het om mij niet doen. Heere, U moet mij verwerpen wanneer U mij aanziet in mijzelf. Maar U hebt Hem eenmaal verworpen en verstoten, Uw kind eenmaal buiten gezet en daarom zullen nu vreemdelingen en kermers over hun schuld en goddelozen een plaats en een naam krijgen, beter dan der zonen en der dochteren.

In de tweede plaats: En dat ook de overblijvende zwakheid met Uw lijden en sterven bedekt is. Let u daar ook op, als u het oog geslagen hebt op de beloftenissen Gods: "ook al uw overblijvende zwakheid". Dat is geen vergoelijkking van de zonde, in de zin van: je bent nu eenmaal zondaar. Nee, die zo spreekt, kent de kracht van Christus' bloed niet. Maar die de kracht van het reinigend bloed ervaren heeft, die zal óók ervaren geen verweer te hebben in deze strijd, die zal als een die geen handen en voeten heeft, telkens opzien tot die enige gerechtigheid van Christus. Nu verzekert ons de onderwijzer, dat, - wat er ook verder in ons leven geschieden moge, - dat de overblijvende zwakheid met het lijden en sterven van Christus voor God bedekt is. God ziet er niets meer van. Of Hij ziet me aan als Zijn kind, òf Hij ziet me aan als een verloren zondaar. En als Hij me aanziet als Zijn kind, dan scheldt Hij niet

meer op me en als Hij me aanziet als een verloren zondaar, kan Hij mij Zijn barmhartigheid niet bewijzen. Maar als Hij me in Christus aanziet, staat Christus tussen mij en tussen een Heilig Rechter. Dan bedekt Christus met Zijn bloed mijn zwarte schuld voor God.

En dan ten derde: die ook begeren hoe langer hoe meer hun geloof te sterken en hun leven te beteren. Dat is noodzakelijk: het leven te beteren. Aan de vrucht wordt de boom gekend. Zonder heiligmaking zal niemand God zien. Maar de hypocrieten, en die zich niet van waren harte tot God bekeren, die eten en drinken zichzelf een oordeel. O, het is waar, als hier gesproken wordt van het vertrouwen, dat mijn zonden om Christus' wil vergeven zijn, dan kan in dat vertrouwen veel zwakheid in zijn. Ook het Avondmaalsformulier spreekt ervan, namelijk: dat ik de "gewisse belofte" Gods geloof. Er staat niet, dat ik gewis de belofte Gods geloof. Dat zou heen kunnen wijzen naar een sterk verzekerd geloof. Maar er staat, dat ik de gewisse belofte Gods geloof. Die belofte is gewis, maar mijn geloof is soms nog zwak. Ook dat zwakke geloof steunt nochtans op de gewisse belofte Gods. Dat is nu juist zo moeilijk voor vele aankomende zielen, voor de kleinen in de genade, die zeggen: Ja, maar het staat er toch, ik moet toch geloven, dat mijn zonden vergeven zijn en dat kan ik nu niet. Nee, dat staat er niet, maar er staat, dat ge - de gewisse belofte Gods - geloven moet. Dan is een zwak geloof, een klein geloof, een toevluchtnemend geloof, een uitzierend geloof óók een geloof. Laat ik het maar kort zeggen: Dat is ook geloof, wanneer de ziel als een verslagene aan de voeten des Heeren ligt en roept: Zone Davids ontferm u mijner. Dan gaat dat geloof uit. Hoewel het de verzekering nog mist, dat alle zonden vergeven zijn, geloven ze nochtans de gewisse belofte Gods en ze strekken zich daar naar uit, zoveel als God hen er de kracht toe geeft.

Vervolgens gaat het over de "hypocrieten". Dat zijn de geveinsden, die zich anders voordoen dan ze zijn. Zij praten misschien wel heel arm en nederig en zeggen ook wel: Het is alleen door het geloof, maar het komt in de vrucht niet openbaar. De hypocrieten, de geveinsden, die zich niet met waren harte tot God bekeren, dus de onbekeerden, die eten en drinken zichzelf een oordeel. Tweeërlei mensen worden genoemd: Een hypocriet is iemand, die zich voor een bekeerd mens uitgeeft, zich voor een kind van God uitgeeft, en die de werken van Gods kinderen wel tracht na te doen, maar scheef gaat op het stuk der ootmoed. Want een hypocriet kan veel namaken: zoals berouw en liefde, maar dan is het natuurlijk niet de echte liefde. Maar ootmoed kan hij niet namaken. Hij wordt altijd "iets" met hetgeen, hij zegt ontvangen te hebben en vindt zichzelf echt wel voornaam met hetgeen, God aan zijn ziel gedaan heeft. Daar tegenover buigt de oprechte zich steeds dieper onder de genade-gaven Gods.

Van de tweede soort mensen staat er: En die zich niet met waren harte tot God bekeren. Dat is dus iemand, die in de zonden wil blijven, die wel weet, dat hij nog onbekeerd is. Die geeft zich dan ook niet uit voor een bekeerd mens. Wanneer zulk een, *die in de zonden wil blijven leven* aan het Avondmaal

komt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel. Hier staat niet *het oordeel*. Het is niet de zonde tegen de Heilige Geest, wanneer men zo aan het Avondmaal deelneemt, maar het is *een oordeel*. Wanneer we - door dit oordeel - gevoelen onbekeerd te zijn en dáár smart over dragen, dan stellen we ons hart daarin open voor de bearbeiding van de Heilige Geest.

Maar als we nu gevoelen onbekeerd te zijn, of we zijn geveinsden en we gaan toch aan het Avondmaal, dan stellen we ons daarmee onder de kinderen Gods en - we sluiten ons hart toe, - voor de verdere ontdekkende bediening van de Heilige Geest. Dat is het oordeel, dat hier bedoeld wordt, die eten en drinken zichzelf een oordeel. Zij worden dus harder van hart door het gebruik van die heilige tekenen en zegelen.

Laten we nu eerst nog zingen van Psalm 93 : 4.

Vraag 82. Zal men ook, diegenen tot het Avondmaal laten komen, die met hun belijdenis en hun leven zich als ongelovige en goddeloze mensen aanstellen? Hier gaat het over de taak der kerk. Let op de formulering, er staat, die zich dus zo aanstellen. Hier worden dus ook bij ingesloten Gods kinderen. Denk daar niet gering over. Zij kunnen ook met hun belijdenis en hun leven zich als ongelovige en als goddeloze mensen aanstellen. Daarom zijn ze het nog niet. We weten allemaal wel dat degenen, die Christus zijn ingeplant, er niet meer kunnen uitvallen en dat God ze bewaren zal tot de zaligheid, maar daar hebben wij niet mee te rekenen. Wanneer er van Gods kinderen zouden zijn, die in hun belijdenis en hun leven zich als ongelovige of als goddeloze mensen zouden aanstellen, dan heeft de gemeente des Heeren deze te weren van de dis des verbonds. Niet uit koudheid of hardheid of uit zelfverheffing. Nee, want de gemeente heeft ook tegelijk een taak, om zulke afgedwaalde schapen op te zoeken, om ze met de kracht van Gods woord en de liefde van Gods Geest weder te brengen van de dwaling van hun weg. Als dat niet gebeurt, dan faalt de gemeente, net zo goed als dat ze faalt, wanneer ze hen niet zouden afhouden van de dis des verbonds. De zulken worden niet uitgestoten uit de gemeente des Heeren, maar ze worden uitgesloten van de openbare deelneming aan de dis des verbonds. Totdat zij zich, onder de bediening van het Woord, beteren en wederkeren tot den Heere, waardoor ze weer in liefde in de gemeente zullen worden ontvangen. Ook de apostel Paulus spreekt hiervan in 1 Corinthe 11.

Daar in Corinthe heeft God het oordeel gezonden over hun Avondmaals viering. Er waren vele "zieken en zwakken". Dat is letterlijk, niet alleen geestelijk. Lichamelijk heeft God de gemeente van Corinthe geslagen met vele zieken en zwakken. En velen slapen, staat er. Dat is volgens de kanttkening, de slaap des doods. Dus de Heere sloeg hen dood aan de bediening van het Avondmaal, omdat zij dronken aankwamen, of omdat zij zich als goddelozen aanstelden aan de dis des verbonds. Hier zegt de onderwijzer, dat zij er niet mogen komen, zij moeten geweerd worden, want

alzo wordt het verbond Gods ontheilgd en Zijn toorn over de ganse gemeente verwekt. Daarom is de Christelijke Kerk schuldig, naar de ordening van Christus en Zijn apostelen, zulken, totdat zij betering van hun leven bewijzen, hen door de Sleutelen des hemelrijks uit te sluiten.

Die Sleutelen des hemelrijks daar spreekt Zondag 31 van. Dat zijn de prediking des woords en de christelijke ban. Men heeft de gemeente des Heeren erop te wijzen, opdat de toorn Gods niet ontsteke, opdat het verbond des Heeren niet zal worden ontheilgd. Hoe nauw heeft de Heere er zelf op toe gezien, toen Nadab en Abihu, de priesters, zonen van Aäron vreemd vuur brachten voor het aangezicht des Heeren. Waarschijnlijk in dronkenschap, omdat hierna de zonen van Aäron verboden werd sterke drank te drinken. Gods Woord zegt er verder niets van, maar men kan het er uit afleiden. Waarschijnlijk hebben zij in dronkenschap - vreemd vuur - gebracht, voor het aangezicht des Heeren en God heeft hen geslagen, vlak voor Zijn aangezicht. Ja, zo nauw ziet de Heere toe op het reinhouden van de dis des verbonds. En dan moge de Heere, het hier niet met zulke tekenen doen, maar wie weet in hoeveel gemeenten de ban gevoeld wordt, tijdens de bediening van het Avondmaal, in hoeveel gemeenten een rouwfloers hangt, omdat het verbond van God ontheilgd wordt. De Heere heeft de gemeente geen opdracht gegeven om toe te zien op de staat des harten, dat ligt voor u persoonlijk. Wanneer ge een kerkelijk recht hebt en geen goddelijk recht en ge komt toch aan de bediening, dan kan daar geen enkele ambtsdrager iets aan doen.

Maar, wanneer ge openlijk van de leer van Christus afwijkt, omdat ge openlijk in goddeloosheid leeft, dan heeft de gemeente van Christus de plicht om te weren en af te houden van de bediening van het Heilig Avondmaal, door de sleutelen te gebruiken, die God Zijn ambtsdragers geeft. Maar God heeft hen niet voor goed, hiervan buiten gesloten. O, als er zulken onder ons zijn, die zich door de sleutel van het Woord en de tucht voelen buiten gesloten en die daar leed over hebben, als er hier zijn, die zeggen: O, God, dat grote voorrecht om met Uw kinderen Uw dood te verkondigen, dat mis ik, en zij er - leed over hebben, - dan mogen Gods knechten die sleutels andermaal gebruiken, opdat de zulken, die zich mishagen en dat in hun leven betonen voor God en de mensen en beterschap bewijzen, door de sleutelen weer mogen binnengesloten worden. Dan is het van tweeën één, Hij sluit buiten, die in hun goddeloosheid blijven, maar Hij sluit ook binnen, die zich van harte tot God bekeren. Dan is niemand te klein of te arm en niemand heeft teveel zonden en niemand is te ongelukkig om zijn hand te mogen uitstrekken naar die reine wijn, naar die maaltijd, die God voor ons in de woestijn toericht, tegenover onze wederpartijders. Dan heeft niemand te vrezen dat hij door God zal worden doodgeslagen, als hij als een schuldige, zijn hand uitstrekt tot brood en wijn.

Nee, dan mogen we veel meer ons verzekerd houden, dat zo waarachtig als we het brood smaken en de wijn proeven, dat zo waarachtig nu Christus' lichaam - ook voor mij - aan het kruis verbroken en Zijn bloed voor mij

vergoten is. Wat een troostbron is dat voor het vermoeide hart. Kom kinderen, heb je er ook wel eens verlangen naar om met Gods gemeente de dood des Heeren te verkondigen, om daar in het midden van Gods gemeente de beker der verlossing te mogen opnemen en Zijn naam dank te zeggen? Vloeit ook je kinderhart wel eens over van de lof des Heeren? Dat kan. Uit de mond van kinderen en zuigelingen hebt Gij U lof toebereid, hebt Gij U sterkte gegrondvest. 't Is waar, dan moogt ge nog niet aankomen, maar dan moogt ge geestelijk toch die beker opheffen en de naam des Heeren aanroepen. O, als het nog niet zo is, als ge de Heere nog niet bemint, en de zonde je nog niet tot smart is en je jezelf nog niet mishaat, ach, zie dan eens op de scheidslijn die getrokken wordt, dan zult ge buiten staan, buitengesloten met de sleutel. Hier reeds. Wat zal dat zijn, als het hier al smartelijk is, jezelf als een onbekeerde te brandmerken. Wat zal het dan straks zijn, wanneer ge voor goed wordt buitengesloten.

O, wat ik u bidden mag, verootmoedig uw hart voor den Heere. De weg is nu nog open, totdat, zo lezen we, zij betering huns levens bewijzen. Vroeger leerden wij, uit een vragenboekje van Borstius, waar heel eenvoudig in stond; Wat is bekering? En dan moesten wij als kinderen antwoorden: zijn leven beteren, van de zonde zich afkeren en zich toekeren tot God, dat is de vrucht van het nieuwe leven, van de wedergeboorte. Zijn leven te beteren tot God, o, kinderen, dat is nodig. Om met God de feestzaal te mogen ingaan, moet ge hier reeds de andere kant heen, omgekeerd, tot God bekeerd. We weten allen wel, dat het geen mensenwerk is, maar vraag er dan de Heere om, want Hij wil Zijn Heilige Geest alleen geven, aan degenen, die zonder ophouden Hem er hartelijk om bidden en daarvoor danken. Ik weet het, ge hebt nog geen belijdenis gedaan, mogelijk zoudt ge zeggen, dat is vanavond niet voor ons geweest. Ja, het is ook voor jullie geweest. Als je in gedachten die tafel ziet aangericht, waar is dan je hart? Kun je dan ook zeggen, met de belijdenis der kerk, dat ge uzelf voor God mishaat en dat ge nochtans vertrouwt, dat God een genadig God is?

Als het nog niet zo is, de deur is nog niet dicht. De weg is nog open, betert u dan en laat uw zonden afwassen. Toen we de laatste maal Avondmaal vierden, waar hebt u toen gezeten, hebt ge rondom de dis gezeten? Beproof u dan ook heden, of ge mogelijk als een hypocriet gezeten hebt of als iemand die verborgen zonden aan de hand gehouden hebt. Beproof uzelf altijd weer opnieuw, want ons hart is arglistig, dodelijk, wie zal het kennen? Als ge het zelf niet meer kunt, laat God het dan beproeven. Zeg dan: Heere, ik weet het niet meer, het is bij mij een babylonische spraakverwarring. Het ligt alles door elkaar. Dàn begeer ik dit en dàn begeer ik dat, dàn wens ik bij U en dàn wens ik bij de wereld te zijn. Dàn hoop ik op U en dàn op mezelf, Heere maak me toch oprecht. Leg zo uw hart bloot voor de Heere.

Wanneer er anderzijds een mishagen is van uzelf, omdat ge het elke keer weer opnieuw zo laag voor God hebt laten liggen, maar er dan toch ook aan de andere zijde dat hartelijk zuchten om Gods genade is, dat roepen uit de diepte,

ach, dat Gij de hemelen scheurdet, o, dan hebt ge niet te twifelen, dan zijt ge een waardig disgenoot. Niet, omdat uw kleed zo schoon is, maar omdat Jezus Christus gekomen is om zondaren zalig te maken. En gij kinderen Gods, die met bewustheid het brood genomen hebt en de drinkbeker gedronken, met een mishagen aan uzelf, o daar komt u nooit bovenuit; wat u ook op aarde van Christus geschonken krijgt. Als ge "groter" geworden zijt, zijt ge een walg in de ogen Gods. Want alleen degenen, die een mishagen hebben aan zichzelf, die verootmoedigen zich voor God, en zullen met lege handen naderen, om genade voor genade van God te mogen ontvangen.

En zo er onder u zijn, kinderen des Heeren, die om bepaalde oorzaken niet aan de dis des verbonds kunnen aanzitten, laat het dan uw zielen niet verder verderven en verwoesten, de deur staat nog open en de Herder komt om het afgedwaalde te zoeken. Laat u zich dan op Zijn schouders meedragen; het boetkleed ontsiert de zondaar niet. Dan zullen de sleutelen des hemelrijks andermaal voor u gebruikt worden en zult ge hier met de Godvruchte schaar mogen aanzitten, als een voorsmaak van dat aanzitten, dat straks plaats zal vinden, waar geen hypocriet en onbekeerde zal zijn, waar ook geen kind van God zich meer onwaardig maken zal, door te leven als een onbekeerde en waar de zonde voor eeuwig zal zijn uitgebannen. Waar treuring en zuchting zullen wegvlieden, waar eeuwige blijdschap op onze hoofden wezen zal, door onze Zaligmaker Jezus Christus. Die ons alzo liefhad, dat Hij om onzentwil in de bittere dood des kruises onderging, opdat wij kinderen Gods zouden genaamd worden. Amen.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.